

«Cash on delivery» του Μάικλ Κούνι

ΔΙΑΒΑΖΟΝΤΑΣ την περίληψη του έργου του Μάικλ Κούνι στο πρόγραμμα της παράστασης που ανεβάσει το Σατιρικό Θέατρο, αυθόρμητα αντιδράσαμε με την απωθητική σκέψη ότι το θέμα του φαίνεται υπερβολικά... άσχετο με την πραγματικότητα μας. Βρετανικές κοινωνικές ασφαλίσσεις. Ασυνειδητοί Άγγλοι που εξαπατούν το σύστημα κοινωνικών παροχών; Κι εμείς πού θα ταιριάζουμε σ' αυτή την ιστορία; Οι απαντήσεις αρχίζουν όχι απλώς να έρχονται, αλλά να πετάγονται από τη σκηνή μόλις αρχίσει η δράση. Πρώτα, διαπιστώσαμε ότι αν εμείς δηλώσαμε αποστασιοποιημένοι από το θέμα του έργου, το ίδιο το έργο διαλαλεί... ότι ποσώς νοιάζεται για μας, ούτε έχει σκοπό να μας στείλει μηνύματα, αλ-

λά λειτουργεί μια χαρά «μόνο του» χάρις στην καλοστημένη μηχανή της υπόθεσης και στην ξεκαρδιστική κλιμάκωση των υπερδεμάτων. Ναι, ο Μάικλ Κούνι δεν είχε υπόψη άλλους θεατές εκτός από τους συμπατριώτες του, γνώστες του θέματος και μυημένους στο γλωσσικό ύφος και στο ιδιόζων αγγλικό χιούμορ. Αλλά, η απόσταση μεταξύ της σκηνής και του κοινού καλύπτεται και γεφυρώνεται... με γέλιο. Και τότε συνειδητοποιήσαμε το οφθαλμοφανές, αυτό που πρέπει να γνωρίζουμε δεν είναι το σύστημα των κοινωνικών ασφαλίσεων αλλά τον μικρόκομο του «Cash on delivery». Προσοχή, μην κάνουμε το λάθος: άλλο η πραγματικότητα «σκέτη» και άλλο η λογοτεχνική πραγματικότητα. Η λογοτεχνική, θεατρική πραγματικότητα αφορά τον κάθε αναγνώστη/θεατή, όσο μακριά κι αν βρίσκεται στο χρό-

νο, στο χώρο, στη γλώσσα και τον πολιτισμό της απεικονιζόμενης στο έργο «σκέτης» πραγματικότητας. Και το γέλιο είναι το πιο δημοκρατικό στοιχείο. Να γελοούμε με τις απίστευτες καταστάσεις στις οποίες οδηγούν τον εαυτό τους τα πρόσωπα του Κούνι είναι δικαίωμά μας και ας νόμιζε ο κύριος Μ. Κούνι πως έγραψε ένα έργο για εσωτερική (εγχώρια) χρήση.

Μετάφραση: Στέλιος Καυκαρίδης, Σκηνοθεσία: Σλάβκο Πέεφ, Σκηνικά: Μίκης Λοΐζου, Κοστούμια: Κώστας Καυκαρίδης, Παίζουν: Μάριος Δημητρίου, Μαριάννα Καυκαρίδου, Βασίλης Μιχαήλ, Σπύρος Γεωργίου, Χάρης Πισίας, Μαρία Καρασούλα, Δήμος Δημοσθένους, Κούλλης Νικολάου, Μικαέλα Κουτουμάνου, Λουκία Μιχαήλ.

Όλα τα πιο πάνω φαίνεται να τα γνωρίζεις καλά ο σκηνοθέτης της παράστασης Σλάβκο Πέεφ. Δεν προσπαθεί να κάνει την παράστασή του «αγγλική» ούτε σ' ό,τι αφορά στην πραγματολογική αληθοφάνεια, ούτε στη δημιουργία τύπων στο υποκριτικό επίπεδο. Ο σκηνογράφος Μίκης Λοΐζου και ο ενδυματολόγος Κώστας Καυκαρίδης υιοθέτησαν την ίδια γραμμή: κανείς δεν στοχεύει στην αναδημιουργία αναγνωρίσιμων αγγλικών στοιχείων. Παρόμοιοι πρέπει να ήταν οι στόχοι των ηθοποιών: οι ήρωές τους ανήκουν στη θεατρική πραγματικότητα, δεν «διαβάζονται» πολιτισμικά ως Άγγλοι, αλλά επιδίδονται με όρεξη και άνεση στην κωμωδία των καταστάσεων. Μπορεί ο Χάρης Πισίας ως θείος Τζιόρτζι να μοιάζει περισσότερο Παραλινιτής ψαράς παρά κάτοικος Ανατολικού Λονδίνου, εδώ μετράει αν

είναι αστέιος και είναι πολύ αστέιος. Αυτή είναι η μοναδική τους πατρίδα, σ' αυτή τη χώρα είμαστε κι εμείς οι θεατές πολίτες και τα πολιτικά μας δικαιώματα μας επιτρέπουν να γλάμε χωρίς να έχουμε άλλες απαιτήσεις από τη συγκεκριμένη παραγωγή.

Να μην παρεξηγηθώ. Δεν λέω καθόλου ότι ο θεατής δεν πρέπει να περιμένει να θρέψει από το θέατρο τις σκέψεις του, τις αισθήσεις του, τα αισθήματά του, τις ανάγκες του, τις φοβίες του, τις ελπίδες του και άλλα και άλλα και άλλα. Και το Σατιρικό, που έχει στην πορεία του δημιουργήσει σταθερό κοινό, έτσι το έχει διαπαιδαγωγήσει, με πολλές απαιτήσεις. Απλώς -λέω- να μην τα θέλουμε όλα από κάθε μια παραγωγή...

Ας σημειώσουμε ακόμα κάτι. Το «Cash on delivery» δεν είναι εύκολο να ανεβαστεί αν ο θίασος πάσχει από ανία και ανορεξία. Τα ξαφνικά γυρίσματα της υπόθεσης και ο ξέφρενος ρυθμός απαιτούν από τους ηθοποιούς ακονισμένα αντανάκλαστους. Εκείνο, όμως, που έκανε την καλύτερη εντύπωση ήταν η σκηνική άνεση της νεαρής ομάδας, η «φυσιολογική» σκηνική συμπεριφορά, τα γρήγορα, ομαλά, αλλά καθόλου μηχανικά περάσματα από τη μια διάθεση στην άλλη, και τέλος, η καλή φυσική φόρμα.

Τα πιο πάνω αφορούν πρώτ' απ' όλα τους δύο πρωταγωνιστές - τον Μάριο Δημητρίου και τον Βασίλη Μιχαήλ. Αν ο πρώτος έχει πετύχει ξανά στους κωμικούς ρόλους, ο δεύτερος τώρα αποδεικνύει ότι η υποκριτική του προσωπικότητα έχει και κωμική πτυχή.

ΝΟΝΑ ΜΟΛΕΣΚΗ